

eul_wid: rye-ay

Θεμίστιος ὁ Εὐφραδῆς · Themistius the Philosopher

Embassy to Emperor Theodosius

Πρεσβευτικός εἰς Θεοδοσίον αὐτοκράτορα

Period: Ὀψιμαρχία Late Antique

Dialect: Ἀττικίζουσα Atticizing

Domain: Φιλοσοφία Philosophy

Format: Λόγος Oration

Affiliation: Eclectic

- τ 1 ΠΡΕΣΒΕΥΤΙΚΟΣ ΕΙΣ ΘΕΟΔΟΣΙΟΝ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑ Τέως μὲν, ὧ̃ θεοειδέστατε βασιλεῦ,
ἐδυσχέραινον ἐγὼ πρὸς τὴν ἄρρωστίαν, ὅτι τῶν κοινωνούντων μοι τῆς πρεσβείας ὑστερίζειν
κατηναγκάσθην, νῦν δὲ ἡσθόμην ὅποσον ἄρα περίεστιν ἡ τῆς ψυχῆς εὐφροσύνη τῆς τοῦ
σώματος ἀδυναμίας ποιεῖ γοῦν μοι καὶ τὴν νόσον ῥαστώνην καὶ τὸ γῆρας ἀκμήν· καὶ μόλις
προσδοκηθεὶς διαφεύξεσθαι τὴν περιέχουσαν τοῦτ' ὁ σῶμα νεφέλην ἰσχυρότερος μὲν
θαλάττης ἐφάνην, ἰσχυρότερος δὲ κλύδωνος καὶ τρικυμίας. ^[5]
- 180 c ἡβᾶν δὲ αὐθις ὑπέλαβον, ἡνίκα ἐπυθόμην ἐν γράμμασι παρὰ τοῦ κρατίστου τῶν ἡμετέρων
ζακόρων ὄψεσθαι τὴν χρυσὴν γενεὰν ἐπανήκουσαν, ὄψεσθαι ἡμᾶς βασιλείαν ὀλόκληρον καὶ
ἀρτίπουν, λάμπουσαν τοῖς κάλλεσιν ἀμφοτέροις, τοῖς τε ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος.
- 180 d καὶ ταῦτα οὐκ ἦν ἄρα κόμπος διὰ κενῆς, ἀλλὰ πάρεστιν ὁρᾶν αὐτοκράτορα, ἐφ' οὗ τῆς Ὀμήρου
ἐδεόμην φωνῆς, Καλὸν δ' οὕτω ἐγὼν οὕτω ἴδον ὀφθαλμοῖσιν, οὐδ' οὕτω γεραρόν· βασιλεῖ γὰρ
ἀνδρὶ ἔοικας· καὶ δῆτα ἦκω συνεορτάσων τὰ προοίμια τῆς παλιρροίας, εἰς ἣν ἐπανάγει
Ῥωμαίους ὁ τῆς δίκης ὀφθαλμὸς καὶ μεθίστησι τὴν ἐπὶ τὰ ἀμείνω ῥοπήν. ^[5]
- 181 a ἀνθ' ἀπάντων ἡμῖν γέγονας εἷς ἀνὴρ, ἀντὶ πάντων εἰς σὲ ὁρῶμεν, ἀντὶ Δακῶν, ἀντὶ Θρακῶν,
ἀντὶ Ἰλλυριῶν, ἀνθ' ὀπλιτῶν, ἀντὶ τῆς ἄλλης παρασκευῆς, ὅποση σκιάς ἀθροώτερον ἠφανίσθη,
καὶ προτροπάδην ἐλαύνομεν οἱ τέως καὶ διωκόμενοι. διὰ τὰς περὶ σοῦ λειπομένας ἡμῖν ἐλπίδας
ἐστήκαμεν, ἀναπνέομεν, τὸν δρόμον τῆς εὐπραγίας ἐφέξειν ἤδη Σκύθαις πιστεύομεν καὶ
σβέσειν τὴν νεμομένην τὰ πάντα πυρκαϊάν, ἣν οὐκ ἔστησεν Αἴμος, οὐ Θρακῶν ὄρια, καὶ
Ἰλλυριῶν, δυσπόρευτα καὶ ὁδοιπόρῳ· ἀλλὰ νῦν ἐπανήκει μὲν τοῖς ἱππεῦσιν, ἐπανήκει δὲ τοῖς
ὀπλίταις τὰ φρονήματα. ^[5]
- 181 b ποιεῖς δὲ ἤδη καὶ τοὺς γεωργοὺς φοβεροὺς τοῖς βαρβάροις, καὶ τοὺς μεταλλέας, καὶ τὸν χρυσὸν
ἀφέντας κελεύεις τὸν σίδηρον μεταλλεῦειν. καὶ στρατὸς οὗτος ἄγευστος ἡδυπαθείας ἤδη
συνερρῦηκεν ἐθελοντῆς ἐκ πόνων κτήσασθαι τὰ ἀγαθὰ πεπαιδευμένος.
- 181 c οὐκ ἦν μῦθος ποιητικὸς, τάραχον ἐμβαλεῖν τὸν Ἀχιλλέα καὶ ἐμβοήσαντα μόνον τοῖς βαρβάροις
τέως νικῶσιν. εἰ γὰρ οὕτω πρὸς τοὺς ἀλιτηρίους παραταξάμενος τῷ πλησίον αὐλίζεσθαι μόνον
καὶ ἐφορμεῖν ἐνέκοψας αὐτῶν τὴν αὐθάδειαν, τί παθεῖν εἰκὸς τοὺς κάκιστα ἀπολουμένους,
ὅταν ἴδωσι πάλλοντα τὸ δόρυ καὶ τὴν ἀσπίδα νωμῶντα καὶ τῆς κόρυθος τὴν ἀστραπὴν ἐγγύθι
λαμπομένην; Δύο δὲ ὀφειλούσης σοι τῆς πόλεως τῆς Κωνσταντίνου στεφάνους, τὸν τε ἀπὸ τοῦ

χρυσοῦ καὶ τὸν ἀπὸ τῆς εὐνοίας, τὸν μὲν ἀπὸ τοῦ πλούτου στέφανον εἰς τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἡ καλλίπολις εὐτρεπίζεται, καθ' ἣν ἀναδήσει λαμπρῶς ἐπανήκοντα τροπαιοφόρον ἀπὸ τῶν δυσωνύμων βαρβάρων· τὸν δὲ ἀπὸ τῆς εὐνοίας, ὃν προσήκει φιλοσοφίᾳ διακονεῖν, οἵκοι τε ἀκέραιον διαφυλάττει καὶ προὔπεμψεν ὅμως ἐνθάδε καὶ τοῖς διδοῦσιν ἀληθινῶς καὶ τῷ λαμβάνοντι κεχαρισμένως. ^[5]

182 a χρυσίον μὲν γὰρ ἂν τις λειτουργήσῃ καὶ δεδιώς, εὖνουν δὲ οὐκ ἔνεστιν εἶναι μὴ προαιρούμενον. προὔκρινε δὲ ὁ θεὸς τοὺς θυμιῶντας πολλάκις τῶν τοὺς τρίποδας ἀνατιθέντων. Πρόσεισι δὲ οὐκ αἰτήσουσα μόνον ὧν δεῖται, ἀλλὰ βεβαιούσα πρώτη τὴν ψῆφον τῆς ἀναρρήσεως. προσήκει γὰρ δήπου τῷ βασιλεῖ τῶν πόλεων συνᾶδεν τοὺς βασιλεύσαντας τῶν ἀνθρώπων. καὶ τῶν γε δυοῖν μητροπόλεων τῆς οἰκουμένης—λέγω δὲ τῆς Ῥωμύλου καὶ τῆς Κωνσταντίνου—μᾶλλον ἂν σοι φαίην ἀρμόττειν τὴν ἡμετέραν. ^[5]

182 b καὶ γὰρ ἐκείνη μὴδ' ὅτιοῦν τῷ γένει τῶν κρατούντων προσήκουσα κοινωνὸς γέγονε τῇ μεγάλῃ πόλει τῆς βασιλείας δι' ἀρετὴν· προήγαγε δὲ σε εἰς τὴν ἀλουργίδα οὐκ ἀγχιστεία γένους, ἀλλ' ἀρετῆς ὑπεροχή, οὐδὲ οἰκειότητος ἐγγύτης, ἀλλὰ ῥώμης ἀπόδειξις καὶ ἀνδρείας. καὶ σοφῶς Γρατιανὸς καὶ πολιᾶς, οὐ νεότητος ἐπαξίως, ὅτι μὴ τὸν οἰκειότατον ἄριστον, ἀλλὰ τὸν ἄριστον ὑπέλαβεν οἰκειότατον. ^[5]

182 c καὶ καλῶς ἑαυτοῦ πεποιήται ψῆφον, ἣν προλαβὼν ὁ καιρὸς ἐπεψηφίζετο. οὕτω καὶ τὸν Θηβαῖον Ἐπαμινώνδαν στρατευόμενον ἐν τοῖς ὀπλίταις ἐκάλεσεν ὁ κίνδυνος εἰς στρατηγίαν. ἐξ ἐκείνου δὲ καὶ σὲ ἐκάλουν ἐπὶ τὴν βασιλείαν Ῥωμαῖοι, ἐξότου Σαυρομάτας λυττῶντας καὶ τὴν πρὸς τῷ ποταμῷ γῆν ἅπασαν ἐπιδραμόντας μόνος ἀνέστειλας, ὑποστὰς σὺν ὀλίγῃ δυνάμει καὶ οὐδὲ ταύτῃ ἐξειλεγμένη. Καὶ νῦν ἐπὶ τοιαύτῃ πίστει παρακεκλημένος εἰς τὴν βασιλείαν δίκαιος εἴ μὴδὲν ἄλλο ὁρᾶν, ἀλλ' ἐπιδεικνύναι πᾶσιν ἀνθρώποις ὅτι ἡ μὲν ἀρετὴ σε ἐποίησεν αὐτοκράτορα, Γρατιανὸς δὲ ἐκήρυξε. ^[5]

182 d καὶ γὰρ ἐν τοῖς ἀγῶσι τοὺς στεφανηφόρους ποιεῖ μὲν ἡ ῥώμη τοῦ σώματος, ἀναδοῦσι δὲ οἱ κήρυκες. ἀλλ' ἐκεῖ μὲν οὐ μέτοχός ἐστιν ὁ κήρυξ τοῦ στεφάνου· ὥστε δίδωσιν ὃ μὴ κέκτηται· βασιλέα δὲ βασιλεὺς ἀναδεῖ καὶ οὐκ ἐλαττοῦται διδούς, ἀλλὰ προσλαμβάνει. διδοὺς γὰρ τιμὴν προσλαμβάνει κοινωνίαν φροντίδων. ^[5]

183 a διὰ τοῦτό τοι Γρατιανὸς τὴν ἀρετὴν ὁρῶν οὐχ ὑπείδετο ἡλικίαν, οὐδὲ ὅτι νεώτερος πρεσβύτερον ἀναδήσει λελόγισται, ἀλλ' ὅτι καλλίων ἐστὶ πατὴρ τοῦ τῇ φύσει γεννῶντος ὁ τῇ γνώμῃ προαιρούμενος. καὶ ἀμφοῖν ἴσος ὁ ἔπαινος, τοῦ μὲν, ὅτι πρεσβύτερον ἀνείπε, τοῦ δέ, ὅτι πρεσβύτερος ὧν παιδὸς εὖνοϊαν ἔξιν ἐπιστεύθη. Δεῖται δὲ ἀμφοτέρων ἡ μεγαλόπολις, σοῦ μὲν ὡς κυρίου διδόναι, τοῦ δὲ ὡς σὲ κύριον πεποιηκότος, πρῶτον μὲν ὑποδέξασθαι ὡς τάχιστα τὸν προστάτην καὶ τῆς ἐώας ἀπάσης προαπαντῆσαι, δεύτερον δὲ βεβαίας αὐτῇ μένειν τὰς δωρεὰς πάσας, ἃς οἱ σοὶ προπάτορες ἐψηφίσαντο· προπάτορας δὲ σοὺς ὀνομάζω οὐχ ἅπαντας ἀπλῶς τοὺς πρότερον αὐτοκράτορας, ἀλλὰ τοὺς εὐδοκίμους ἐπὶ πράττει καὶ φιланθρωπία, ὧν δὴ γνήσιον κληρονόμον σαυτὸν ἀποφαίνεις· τρίτον συναυξηθῆναι τιμαῖς τὴν γερουσίαν, βασιλικωτάτην ἀπασῶν ταύτην τὴν χάριν αἰτοῦσα. ^[5]

183 b μόνος γὰρ οὗτος ὁ θησαυρὸς δαπανώμενος οὐκ ἐλαττοῦται οὐδὲ δεῖσθε πρὸς αὐτὸν εἰσφορᾶς, ἀλλ' ὅσῳ περ ἂν δαψιλεστέρα χρῆσθε ταύτῃ τῇ δαπάνῃ, τοσούτῳ πλέων καὶ μείζων ὑμῖν περιγίνεται.

183 c κιόνων μὲν γὰρ πλῆθος καὶ ἀνδριάντων καὶ ὕδατος περιουσίαν οἱ πρότερον βασιλεῖς ἡμῖν ἐδωρήσαντο, τιμαῖς δὲ καὶ ἀξιώμασι σὺ καταπύκνωσον ἡμῖν τὴν γερουσίαν καὶ τὴν ἔνδειαν ἵασαι ταύτην οὐχ ἥττον ἀνιῶσαν ἡμᾶς ἢ πρότερον ἢ τῶν ναμάτων. καὶ οὓς πατέρας ὠνόμασας συγγεγραμμένους, ποίησον ἀξιόους τῆς ἐπικλήσεως. οὗτοι φανήσῃ Κωνσταντίνου

καταδεέστερος, ὅποι στήσῃ, εἰ τιμαῖς τὴν πόλιν ὑψηλοτέραν ποιήσῃας ἢ Κωνσταντῖνος οἰκοδομήμασιν. ^[5]

183 d οὕτω καὶ τῇ μεγάλῃ Ῥώμῃ θέατρα μὲν καὶ ἀγοραὶ καὶ γυμνάσια χθές που καὶ πρώην προσγένονε, τιμαὶ δὲ καὶ τὸ ἄρχειν ἀεὶ καὶ τὸ διαλαγχάνειν τὰς τῶν ἐθνῶν ἐπιτροπείας ἐξ ἀρχῆς οἰκίζομένη τῇ πόλει συνερριζώθησαν. νῦν δὲ ἐπὶ μὲν τοῖς τῶν ἀνδριάντων μεγέθεσι σεμνυνόμεθα, ἐπὶ δὲ τοῖς τῶν ἀνδρῶν ἀξιώμασιν οὐ θαρροῦμεν, ἀλλ' εἰ σὺ τοιαῦτα ἀναθείης, ὦ θεία κεφαλή, τῇ μεγάλῃ βουλῇ νικητήρια, τότε ἀληθινῶς ἔσται δευτέρα Ῥώμη σὴ πόλις, εἴ γε ἄνδρες ἢ πόλις· ὥς νῦν γε οὐ λίαν οἰκείως τῇ ἐπικλήσει ταύτῃ φιλοτιμούμεθα. ^[5]